

İSTİKLAL MARŞI

Korkma! Sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak,
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilal!
Kahraman ırkıma bir gül; ne bu şiddet, bu celal?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helal...
Hakkıdır, Hakk'a tapan milletimin istiklal.

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım,
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım.
Kükremiş sel gibiyim, bendimi çiğner, aşarım,
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.

Garbın afakını sarmışsa çelik zırhlı duvar,
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imanı boğar,
"Medeniyet" dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş! Yurduma alçakları uğratma sakın,
Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın.
Doğacaktır sana vadettiği günler Hakk'ın,
Kim bilir, belki yarın belki yarından da yakın.

Bastığın yerleri "toprak" diyerek geçme, tanı,
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehit oğlusun, incitme, yazıktır atanı,
Verme, dünyaları alsan da bu cennet vatanı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda?
Şüheda fışkıracak toprağı sıksan şüheda.
Canı, cananı, bütün varımı alsın da Hüda,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyada cüda.

Ruhumun senden İlahî, şudur ancak emeli:
Değmesin mabedimin göğsüne namahrem eli.
Bu ezanlar, ki şehadetleri dinin temeli,
Ebedî, yurdumun üstünde benim inlemeli.

O zaman vecdile bin secde eder, varsa taşım,
Her cerihamdan, İlahî, boşanıp kanlı yaşım,
Fışkırır ruhumücerret gibi yerden naaşım,
O zaman yükselerek arşa değer belki başım.

Dalgalar sen de şafaklar gibi ey şanlı hilal!
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helal.
Ebediyen sana yok, ırkıma yok izmihlal.
Hakkıdır, hür yaşamış bayrağımın hürriyet;
Hakkıdır, Hakk'a tapan milletimin istiklal.

Mehmet Akif Ersoy

TYT

COĞRAFYA

Soru Bankası

Genel Yayın Yönetmeni

Orhan YILDIRIM

Yazar

Sefer AYDOĞAN

Dizgi - Grafik - Görsel Tasarım

Testfen Yayın Grubu

Dizgi - Grafik Servisi

ISBN

978-605-257-207-8

Yayıncı Sertifika No.

35879

Basım Yeri

Strateji Kağıtçılık Basım Yayın Lojistik Dış Tic Ltd Şti.

0212 323 30 04

KRONOMETRE
YAYINLARI

TESTFEN EĞİTİM YAYINLARI TİC. AŞ

Akçaburgaz Mah. 3114 Sok. No: 2/1 ESENYURT / İSTANBUL

Tel.: 0 212 886 53 40-41

www.testfenyayingrubu.com.tr

www.kronometre.com.tr

© Copyright Testfen Eğitim Yayınları AŞ

Bu kitabın tamamının ya da bir bölümünün, kitabı yayımlayan şirketin önceden izni alınmadan elektronik, mekanik, fotokopi ya da herhangi bir kayıt sistemi ile çoğaltılması, yayımlanması ve dağıtılması yasaktır.

Bu kitabın tüm hakları Testfen Eğitim Yayınları AŞ'ye aittir.

ÖN SÖZ

Değerli Öğretmenlerimiz, Sevgili Öğrencilerimiz;

Öğrenmeyle ilgili yapılan araştırma ve gözlemlerde, uygulamayla edinilen bilgi ve becerilerin daha kalıcı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bununla birlikte günümüz eğitim öğretim faaliyetlerinde temel amaç; öğrencilerin bilgi seviyesini ölçmekten ziyade, bilgiyi öğrencilere anlamlı hâle getirmek, bu bilgilerin günlük yaşamda kullanılmasını sağlamak esasına dayanmaktadır. Her aşamada öğrenciyi etkin hâle getirmek, öğretim sürecinde öğretmeni rehber kılmak çağdaş eğitimin geldiği önemli bir noktadır.

Bu misyonla ürettiğimiz bu eser, alanında uzman yazar kadrosuyla TTKB tarafından açıklanan öğretim programlarına göre üretilmiştir.

Öğrencilerimizin ilgi, istek ve becerilerine uygun olarak yayın üretmeyi benimsemiş Kronometre Yayınları, bu eserde her bir kazanımı özenle işlemiştir. Eser, mavi renkli kolay testlerden ve pembe renkli zor testlerden oluşmaktadır. Böylece öğrencinin seyerek, isteyerek ve uygulayarak eğitim öğretim etkinliklerine katılımını sağlamış olacaktır.

Kronometre Yayınları olarak her bir öğrencimizin, bilgi çağını yaşayan dünyamızda, düşünen, anlayan, sorgulayan, sorun çözen ve bilgi üreten bireyler olması dileklerimizle...

Başarılar dileriz.

İÇİNDEKİLER

Doğa ve İnsan	7
Coğrafya ve Bölümleri	11
Coğrafi Konum	15
Türkiye'nin Konumu	25
Dünya'nın Şekilinin ve Hareketinin Sonuçları	27
Harita Bilgisi ve Ölçekler	41
Eş Yükselti Eğrileri (İzohipsler).....	51
Atmosfer, Hava Durumu ve İklim.....	59
Sıcaklık	61
Basınç ve Rüzgârlar	75
Nem ve Yağışlar	87
Bitki Örtüsünün Dağılışı ve İklim Çeşitleri.....	101
Türkiye'nin İklimi ve Bitki Örtüsü.....	117
İklimin Etkileri.....	125
İç Kuvvetler ve Kayaçlar	133
Yer'in Yapısı Oluşum Sürece ve İç Kuvvetler	137
İç Kuvvetler, Kayaçlar, Çözülme ve Topraklar.....	139
Çözülme, Erozyon, Heyelan ve Topraklar	141
Su Kaynakları	151
Akarsular ve Türkiye'de Akarsular	153
Türkiye'de Su ve Toprak.....	157
Dış Kuvvetler	159
Türkiye'de Yer Şekilleri	171
Yer Şekillerinin Etkileri	173
Yerleşmeler ve Türkiye'de Yerleşmeler	181
Yerleşme, Nüfus, Göçler ve Ekonomik Etkinlikler	183
Türkiye'de, Yerleşme, Nüfus ve Göçler	195
Bölgeler	199
Uluslararası Ulaşım Hatları	203
Afetler	207
İnsan ve Çevre	211
Yanıt Anahtarı	219

1) Doğal unsurlardan olan iklim, bir çok etkinlik üzerinde etkilidir.

Buna göre, Türkiye'de iklim çeşitliliğinin fazla olmasının aşağıdakilerden hangisi üzerinde etkili olduğu söylenemez?

- A) Tarımsal ürünlerin çeşitli olması
- B) Ormanların bölgelere farklı oranlarda dağılması
- C) Turizm olanaklarının çeşitli olması
- D) Mera hayvancılığı yöntemiyle farklı hayvan türlerinin yetiştirilmesi
- E) Yeraltı kaynakları bakımından çeşitliliğin fazla olması

2) Doğaya yapılan müdahaleler günümüzde insan ve diğer canlı hayatını tehdit eder duruma gelmiştir. Doğadaki bu tehlikeler büyük boyutlara ulaştığında doğanın kendi kendini yenileyerek eski haline dönmesi de gittikçe de güçleşmektedir.

Aşağıdakilerden hangisi doğayı tehdit eden olaylardan biri değildir?

- A) Orman yangınları
- B) Tarım topraklarında aşırı ilaçlama
- C) Çarpık kentleşme
- D) Doğal kaynakların bilinçsiz kullanılması
- E) Atık suların arıtılması

3) **Aşağıdakilerden hangisi doğal unsurların insan etkinliklerine etkisine örnek değildir?**

- A) Deniz kıyılarında balıkçılığın gelişmesi
- B) Yazları kurak geçen yerlerde üzüm yetiştirilmesi
- C) Bitki örtüsü çayır olan yerlerde büyükbaş hayvancılık yapılması
- D) Sanayinin geliştiği yerlerde nüfus yoğunluğunun fazla olması
- E) Engebeli ve kış mevsimi soğuk geçen yerlerde kayak turizminin gelişmesi

4) İklimin insan etkinlikleri üzerinde çok önemli etkileri vardır.

Aşağıdakilerden hangisi üzerinde iklim etkili olmuştur?

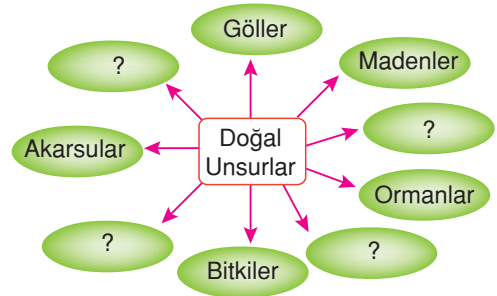
- A) Karadeniz kıyılarında bitki örtüsünün orman olması
- B) Çukurova'daki toprakların verimli olması
- C) Elazığ çevresinde maden yataklarının fazla olması
- D) Hakkari ve çevresinde tarım alanlarının az olması
- E) Akdeniz kıyılarıyla iç kesimler arasındaki ulaşımın geçitlerden sağlanması

5) Oluşumunda hiçbir insan müdahalesi olmayan varlıklara doğal unsur denir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi doğal unsurdur?

- A) Mısır'daki piramitler
- B) İstanbul'daki köprüler
- C) Doğu Anadolu'daki çayırlar
- D) Karadeniz'deki barajlar
- E) Almanya'daki fabrikalar

6)

Yukarıdaki şemada "?" olan yerlere aşağıdakilerden hangisi getirilemez?

- A) Ovalar
- B) Dağlar
- C) Bahçeler
- D) Platolar
- E) Denizler

- 7) Konya'nın kırsal kesimlerinde yaşayan insanlar yapı malzemesi olarak kerpiç kullanırken, Rize'dekiler ahşap malzeme kullanır.

Bu durum, aşağıdakilerden hangisiyle daha fazla ilgilidir?

- A) İklim koşullarının farklılığıyla
B) Ekonomik koşulların farklılığıyla
C) Yer altı kaynaklarının farklı olmasıyla
D) Yer şekillerinin farklılık göstermesiyle
E) Kalkınma seviyelerinin farklı olmasıyla

- 8) Türkiye, ortalama yükseltisi fazla ve yer şekilleri genel olarak engebeli olan bir ülkedir.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi bu durumun sonuçlarından değildir?

- A) Tarım alanlarının dar olması
B) Makineli tarımın bazı bölgelerde gelişmemesi
C) Akarsuların enerji potansiyellerinin fazla olması
D) Karasal iklimin etki alanının geniş olması
E) Linyit, tuz, bor gibi madenler bakımından zengin olması

- 9) Aşağıdakilerden hangisi insan yaşantısında iklimin etkisine örnek olarak gösterilemez?

- A) Çöl bölgelerinde nüfusun seyrek olması
B) Kutuplara yakın yerlerde yaşayan insanların kalın giysi giymeleri
C) Batı Avrupa ülkelerinde nüfusun yoğun olması
D) Yağışlı iklim bölgelerine evlerin ahşaptan yapılması
E) Kurak bölgelerde deve yetiştirilmesi

- 10) – İzmir - Denizli arasında yapılacak karayolunun km maliyeti, Rize - Erzurum arasında yapılacak karayolunun km maliyetinden düşüktür.

- Türkiye'de hidroelektrik enerji potansiyelinin en fazla olduğu yer Doğu Anadolu en az olduğu yer Marmara Denizi çevresidir.

Yukarıda verilen özelliklerin ortaya çıkmasında rol oynayan doğal unsur aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İklim B) Bitki örtüsü C) Yüzey şekilleri
D) Yağış rejimi E) Sıcaklık

- 11) Bir bölgede tarımda makine kullanımının zor, yol yapım giderlerinin fazla olması aşağıdakilerden hangisinin sonucudur?

- A) Karasal iklim özelliklerinin görülmesinin
B) Nüfus yoğunluğunun fazla olmasının
C) Yer şekillerinin engebeli olmasının
D) Doğal bitki örtüsünün cılız olmasının
E) Akarsuların rejimlerinin düzenli olmasının

- 12) İnsan eli değmeden oluşan tüm canlı ve cansız varlıklara doğal unsur denir.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi doğal unsurdur?

- A) Kağıt B) Kayaç C) Cam
D) Tünel E) Kumaş

- 13) Aşağıdakilerden hangisi biyosferi oluşturan doğal unsurlardandır?

- A) Tortul taşlar B) Bitkiler C) Rüzgar
D) Sıcaklık E) Akarsu

- 1) ● Süveyş Kanalı'nın yapılarak Kızıldeniz'le Akdeniz'in birleştirilmesi
 ● Atatürk Barajı yapılarak büyük bir baraj gölünün oluşturulması
 ● İstanbul Boğazı'nın Asya ve Avrupa yakasının köprülerle birleştirilmesi
 ● Kongo Havzası'ndaki ormanların önemli bir bölümünün yok edilmesi

Yukarıda verilenler aşağıdakilerden hangisine örnektir?

- A) Doğal unsurların birbirleriyle ilişki içinde olduklarına
 B) Su kaynaklarının giderek artırıldığına
 C) Beşeri unsurların doğal çevreyi etkilediğine
 D) Doğal çevrenin insan etkinlikleri üzerindeki etkisine
 E) Biyolojik çeşitliliğin koruma altına alındığına

- 2) Yeryüzünü oluşturan dört temel ortam atmosfer, hidrosfer, litosfer ve biyosferdir.

Bu doğal ortamlarla ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Atmosfer güneşten gelen zararlı ışınları süzer.
 B) Deniz, okyanus, akarsu ve yeraltı suları hidrosferi oluşturur.
 C) Atmosfer yeryüzünün aşırı ısınıp veya soğumasını engeller.
 D) Yeryüzünü oluşturan canlı tüm öğeler biyosferin içinde yer alır.
 E) Yeryüzünde, litosfer hidrosferden daha geniş alan kaplar.

- 3) Çevrede bulunan ve oluşumunda insan etkisinin bulunmadığı her şey doğal unsur denir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi doğal unsurlardan biridir?

- A) Antalya Mağaraları
 B) Diyarbakır Surları
 C) Aspendos Tiyatrosu
 D) Truva antik kenti
 E) Avrasya Tüneli

- 4) İnsanoğlu doğal çevreden etkilendiği kadar doğal çevreyi de etkiler. İnsanoğlu doğaya egemen olmaya çalıştıkça doğanın dengesini bozmaya başlamış ve çevre sorunları ortaya çıkmıştır.

Sanayinin geliştiği yerlerde ve yeterli önlemlerin alınmadığı alanlarda çevre kirliliği arttığına göre aşağıdaki illerin hangisinde çevre kirliliği daha fazladır?

- A) Kocaeli B) Van C) Afyon
 D) Trabzon E) Kırşehir

- 5) Doğal unsurlar ekonomik ve kültürel açıdan insan faaliyetlerini etkiler.

Buna göre aşağıda verilen ülkelerden hangisinde balıkçılık faaliyeti daha çok gelişmiştir?

- A) Norveç B) İsviçre C) Türkiye
 D) İspanya E) Kazakistan

- 6) Aşağıda verilen ekonomik faaliyetlerden hangisinde doğal koşulların etkisi en azdır?

- A) Mera hayvancılığının yapılması
 B) Kıyı turizminin yapılması
 C) Tarımsal üretimin yıllara göre değişmesi
 D) Sanayi ve teknolojinin gelişmesi
 E) Kayak turizminin gelişmesi

- 7) I. Grönland
II. Fransa
III. Alaska
IV. İngiltere

Yukarıda verilen yerlerin hangisinde sıcaklığın yılın büyük bir bölümünde 0°C'nin altında olmasından dolayı balıkçılık temel geçim kaynağını oluşturur?

- A) Yalnız I   B) I ve II   C) I ve III
D) II ve III   E) II ve IV

- 8) Sanayi Devrimi'nden sonra artan insan etkinlikleri ve hızlı nüfus artışıyla atmosferin kirlenmesi hızlanmıştır.

Buna göre ülkemizde yaşanan endüstrileşme faaliyetleri aşağıdakilerden hangisine neden olmamıştır?

- A) Sanayi atıklarının toprak kirliliğini hızlandırmasına
B) Endüstri bölgesinde oluşan hava kirliliğine
C) Akarsuların sıvı atıklarla kirlenmesine
D) Nüfus miktarının artması sonucu çarpık kentleşmenin yaşanmasına
E) Meraların aşırı otlatılması sonucu otlakların verimsizleşmesine

- 9) I. göllerin kurutulması
II. sanayi atıklarının denize boşaltılması
III. fosil yakıtların kullanımının artması
IV. taş ocakları işletilerek yüzey görünüşünün değiştirilmesi

Yukarıdakilerden hangisi insanların su küreye etkilerine örnek gösterilemez?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II
D) II ve III   E) III ve IV

- 10) Aşağıdakilerden hangisi, çevre kirliliğini azaltacak uygulamalardan biridir?

- A) Kanalizasyonların bitiş noktalarına arıtma tesisleri kurmak
B) Orman ve meraları yerleşim alanı haline getirmek
C) Siyanürle altın arama ve çıkarımını yaygınlaştırmak
D) Enerji üretiminde kömür kullanımını yaygınlaştırmak
E) Yerleşim alanlarını akarsu kenarlarına kurmak

- 11) Doğal unsurların birinde oluşacak değişme diğer doğal unsurları ve insan etkinliklerini etkileyebilir. **Buna göre, kurak geçen bir yıl içinde aşağıdakilerden hangisinde bir azalma olması beklenemez?**

- A) Yüzey suları potansiyelinde
B) Tarımsal üretim miktarında
C) Meralardaki ot miktarında
D) Tarım alanlarının oranında
E) Yeraltı su seviyesinde

- 12) İnsanlar doğal unsurlardan birçok yönde yararlanır.

Aşağıdakilerden hangisi, ormanların faydalarından biri değildir?

- A) Kereste yapımında hammadde olarak kullanılması
B) Yüzey sularını yavaşlatarak sel ve erozyonu azaltması
C) Atmosferdeki karbondioksiti emerek oksijen üretmesi
D) Erozyon ve çığ gibi doğal afetleri azaltması
E) Rüzgar oluşumunu sağlayarak havayı temizlemesi

- 1) Fiziki coğrafya Dünya'nın doğal özelliklerini inceler. **Buna göre, bir ülkenin;**
- Yerçekilleri
  - Gelişmişlik düzeyi
  - Doğal bitki örtüsü
  - Nüfus yoğunluğu
  - Tarımı yapılan ürünler
- gibi özelliklerinden hangileri fiziki coğrafyanın inceleme alanına girer?**

- A) I ve II   B) I ve III   C) II ve V
D) III ve IV   E) IV ve V

- 2) **Aşağıdakilerin hangisinde coğrafyanın dağılış ilkesi kullanılmıştır?**

- Yağışın fazla olması bitki örtüsüne gürleştirir.
- Atmosfer yerden yansıyan ışınlarla ısındığından yükseldikçe sıcaklık ortalamaları düşer.
- Fay hatlarının olduğu yerlerde yerleşme az olmalıdır.
- Eğimin fazla olması heyelan riskini artırır.
- Tropikal ormanlar 0°-10° enlemleri arasında görülür.

- 3) Biyosfer; atmosfer, litosfer, ve hidrosferde yer alır. Biyosferi inceleyen coğrafya alt dalına biyocoğrafya denir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi biyocoğrafyanın canlıları araştırdığı alanlarından bir **olamaz?**

- Dağların yamaçları
- Akarsu kaynakları
- Okyanus dipleri
- Bataklık alanları
- Yer kabuğunun altındaki magma

- 4) Litosfer yer kabuğunu oluşturan taşküredir. **Coğrafya bilimi, litosferi incelerken aşağıdakilerden hangisinin verilerinden yararlanır?**

- A) Astronomi   B) Jeoloji
C) Meteoroloji   D) Botanik
E) Nüfus Bilimi

- 5) Coğrafya bilimi, konularını araştırırken belirli ilkelere göre hareket eder. Bu ilkelere en önemlisi "dağılış ilkesi"dir.

Buna göre, aşağıda verilenlerden hangisi dağılış ilkesine örnek olarak verilebilir?

- Akdeniz Bölgesi'nde yazlar sıcak ve kurak geçer
- Ekvatorial bölgede yerleşmeler yüksek kesimlerde yoğunlaşmıştır.
- Muson iklimi Güneydoğu Asya'da etkilidir.
- Kuzey Afrika'da günlük sıcaklık farkı yüksektir.
- Batı Avrupa yıl boyunca yağış alır.

- 6) **Aşağıdakilerden hangisi beşeri coğrafyanın alt dallarından bir **değildir?****

- Yerleşme coğrafyası
- Tarım coğrafyası
- Biyocoğrafya
- Ulaşım coğrafyası
- Turizm coğrafyası

- 7) Coğrafya, atmosferde meydana gelen iklim ve hava durumunu incelerken .....'den yararlanmaktadır.

Yukarıdaki paragrafta boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi yazılmalıdır?

- A) Jeoloji   B) Botanik   C) Meteoroloji
D) Hidroloji   E) Pedoloji

- 8) (I) Haliç dış kuvvetlerin oluşturduğu bir yüzey şeklidir. (II) Oluşumuna yol açan etken deniz sularının kabarıp çekilmesi, yani gel gittir. (III) Halice en fazla İskandinavya kıyıları ve Kuzeybatı Avrupa kıyılarında rastlanır. (IV) Türkiye'de haliç yoktur. (V) Bu yüzey şeklinin görüldüğü yerlerde deniz karaların içine doğru sokulmuştur.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangilerinde coğrafyanın neden – sonuç ilkesi kullanılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

- 9) Coğrafya Öğretmeni Selçuk Bey, sınıfı üç gruba ayırmış ve onlardan yaşadıkları bölgenin bazı özelliklerini araştırarak birer rapor hazırlamalarını istemiştir.

Selçuk Bey, ödev konusu olarak,

I. gruba, bölgenin kırsal kesimindeki yerleşme tiplerini,

II. gruba, bölgenin dağ ve ovalarını,

III. gruba, bölgenin iklim özelliklerini vermiştir.

Grupların çalışma konusu, coğrafyanın alt dallarından hangisinin inceleme alanına girer?

	<u>I. Grup</u>	<u>II. Grup</u>	<u>III. Grup</u>
A)	Klimatoloji	Beşeri Coğrafya	Jeomorfoloji
B)	Jeomorfoloji	Klimatoloji	Beşeri Coğrafya
C)	Beşeri Coğrafya	Jeomorfoloji	Klimatoloji
D)	Klimatoloji	Jeomorfoloji	Beşeri Coğrafya
E)	Beşeri Coğrafya	Klimatoloji	Jeomorfoloji

- 10) Üretim faaliyetlerinin çevre koşullarına uygun olup olmadığını coğrafyanın hangi alt bilim dalı inceler?

- A) Nüfus Coğrafyası B) Kartografya
C) Ekonomik Coğrafya D) Klimatoloji
E) Hidrografya

- 11) Beşeri coğrafya insanı, insanların dağılışını ve etkinliklerini inceler.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi beşeri coğrafyanın alt dallarından biri **olamaz?**

- A) Turizm coğrafyası
B) Matematik coğrafya
C) Nüfus coğrafyası
D) Sanayi coğrafyası
E) Ulaşım coğrafyası

- 12) Aşağıdakilerden hangisi, fiziki coğrafyanın inceleme alanlarından biri **değildir**?

- A) Farklı iklim türleri
B) Yer şekillerinin oluşumu
C) Deprem yoğun olduğu alanlar
D) Sanayinin yoğunlaştığı yerler
E) Toprak türleri

- 13) Türkiye'nin beşeri ve ekonomik coğrafya haritasında yapılacak incelemelerde;

- I. tarım coğrafyası,
II. jeomorfoloji,
III. ulaşım coğrafyası,
IV. bitki coğrafyası

gibi coğrafyanın alt dallarının hangilerinden yararlanılmaz?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

- 14) Aşağıdakilerden hangisi doğal sistemlere yardımcı olan bilimler arasında **yer almaz**?

- A) Botanik B) Sosyoloji C) Jeoloji
D) Meteoroloji E) Astronomi

- 1) Göller, karalar üzerinde çeşitli nedenlerle çanaklaşmış alanlarda biriken su kütleleridir (I). Göller, yeraltı ve yer üstü sularıyla beslenmektedir (II). Beslenme kaynağı güçlü olan göller, fazla sularını bir gideğen yardımıyla denizlere boşaltır (III). Doğal göller oluşumuna göre; tektonik, karstik, buzul, volkanik ve set gölleri olarak sınıflandırılır (IV). Dünya'daki en büyük tektonik göller Aral, Hazar, Baykal, Issık, Lut ve Afrika kıtasının doğusundaki bazı göllerdir (V).

Yukarıdaki paragrafın hangi cümlesi coğrafyanın dağılış ilkesine örnek olarak gösterilebilir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2)

Yukarıdaki haritada Dünya üzerine çöl ikliminin görüldüğü yerler taranmıştır.

Bu harita çizilirken coğrafyanın kullandığı aşağıdaki unsurların hangisinden yararlanılmıştır?

- A) Dağılış ilkesi
B) Nedensellik ilkesi
C) Sebep - sonuç ilkesi
D) Etkileşim ilişkisi
E) İstatistik veriler
- 3) Yerleşme, nüfus, tarım, hayvancılık, turizm, sanayi... gibi etkinlikler coğrafyanın hangi bölümünün inceleme alanında yer alır?

- A) Beşeri coğrafya B) Hidrografya
C) Biyocoğrafya D) Matematik Coğrafya
E) Kartografya

- 4) – Atmosfer olaylarını anlık olarak inceleyerek hava tahminlerinde bulunur.
– Su kaynaklarının kimyasal, fiziksel ve ekonomik özelliklerin inceler.
– Hayvan toplulukları, yetişme ortamları ve Dünyadaki dağılışlarını inceler.
– Yerin yapısı, bileşimi ve kimyasal özelliklerini inceler.

Yukarıda coğrafyaya yardımcı olan bazı bilim dalları ile ilgili bilgiler verilmiştir.

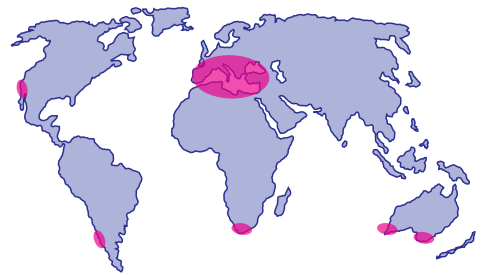
Aşağıdaki seçeneklerle verilen bilgiler eşleştirildiğinde seçeneklerden hangisi dışarıda kalır?

- A) Meteoroloji B) Hidroloji C) Astronomi
D) Zooloji E) Jeoloji

- 5) Aşağıdakilerden hangisi coğrafyanın konuları içinde **yer almaz**?

- A) Su kaynaklarının dağılışı
B) İnsanların refleks hareketleri
C) Kayaç türleri
D) Atmosfer ve katmanları
E) Doğanın insan etkinliklerine etkisi

6)

Zeytin keçiboynuzu, zakkum gibi bitkilerin dünya üzerinde dağılışlarını gösteren harita çizilirken coğrafyanın hangi alt dalından yararlandığı söylenebilir?

- A) Biyocoğrafya B) Matematik coğrafya
C) Jeomorfoloji D) Hidrografya
E) Kartografya

- 7) Coğrafya; doğayı, doğa olaylarını ve doğa olayları ile insan arasındaki etkileşimi, neden - sonuç ilişkisi içinde dağılışını inceleyen bilim dalıdır.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi coğrafyanın araştırdığı konulardan biri değildir?

- A) Bataklık alanlar
B) Arazi yapısı ve şekli
C) Nüfus ve yerleşmeler
D) Sanayi bölgeleri
E) Savaşlar

- 8) Canlıların doğal yaşam alanı olan habitatlar, doğal ortamın en önemli unsurlarıdır.

Buna göre,

- I. Klimatoloji
II. Jeomorfoloji
III. Hidrografya
IV. Biyocoğrafya

gibi bölümlerden hangisinin inceleme alanında habitatlar yer alır?

- A) Yalnız I   B) Yalnız IV   C) I ve II
D) II ve IV   E) III ve IV

- 9) Coğrafya Öğretmeni Semra Hanım'ın performans ödevi olarak verdiği ödevler ve gruplandırmaları aşağıdaki gibidir.

Okyanus Grubu: Yerin iç yapısı ve katmanları

Deniz Grubu: Depremin en çok meydana geldiği yerler

Akarsu Grubu: Kıvrım dağlarının oluşumu

Gruplar, ödevlerini yapabilmek için Coğrafyanın yararlandığı aşağıdaki bilimlerin hangisinden faydalanmalıdır?

- A) Zooloji   B) Botanik
C) Meteoroloji   D) Jeoloji
E) Hidroloji

- 10) Meteorolojiden yararlanan fizikî coğrafya dalı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Litoloji   B) Hidrografya
C) Jeomorfoloji   D) Klimatoloji
E) Jeofizik

- 11) Doğal sistemlerden olan jeomorfoloji aşağıdaki bilim dallarından hangisinden daha fazla faydalanır?

- A) Botanik   B) Astronomi   C) Jeoloji
D) Biyoloji   E) Meteoroloji

- 12) Aşağıdakilerden hangisi coğrafyanın incelediği olaylardan birisi değildir?

- A) Yeryüzünde bitki örtüsünün dağılışı
B) Volkanizmanın etkili olduğu yerler
C) Bir ülkede canlıların dağılışı
D) Odunsu bitkilerin anatomisi
E) Mevsimlik göçlerin nedenleri

- 13) Hava ve iklim olayları, coğrafyanın hangi alt dalının konusudur?

- A) Klimatoloji
B) Jeomorfoloji
C) Biyocoğrafya
D) Hidrografa
E) Matematik Coğrafya

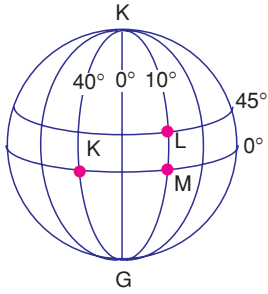
- 14) Coğrafyanın dalları birbiriyle sürekli etkileşim içindedir.

İklim aşağıdaki beşeri coğrafya unsurlarından hangisi en fazla etkilemektedir?

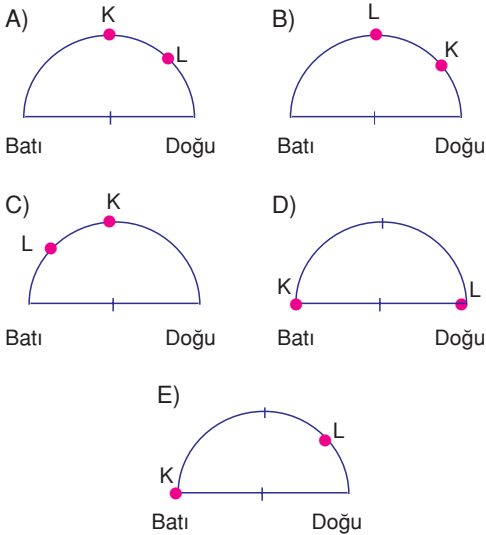
- A) Tarım   B) Sanayi
C) Madencilik   D) Yerleşme tipleri
E) Ticaret

1)

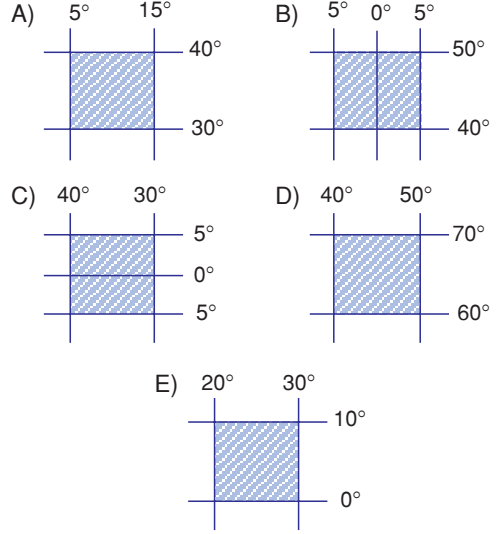
21 Mart'ta şekilde belirtilen M noktasında cisimlerin gölgesi öğle vakti en kısa olduğu anda K ve L kentlerinde Güneş'in ufuk düzlemindeki konumu aşağıdakilerden hangisi gibi olmalıdır?

2) 60° Doğu meridyeni ile 45° Kuzey enleminden yola çıkan bir kişinin kuzeydoğu yönüne gidebilmesi için aşağıda koordinatları verilen yerlerden hangisine doğru hareket etmesi gerekir?

- A) 100° Doğu - 65° Kuzey
- B) 85° Doğu - 10° Güney
- C) 15° Batı - 45° Kuzey
- D) 40° Batı - 70° Kuzey
- E) 125° Batı - 40° Güney

3) Aşağıda coğrafi koordinatları verilen bölgelerden hangisinin izdüşüm yüzölçümü daha küçüktür?

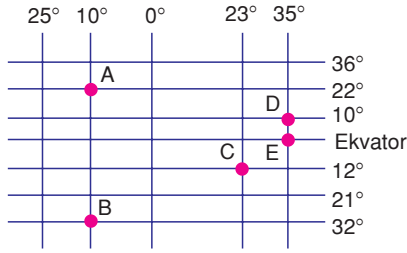

4) "İki yer arasındaki herhangi bir farklılık, enlem veya boylam farkından kaynaklanıyorsa bu durum matematik konumun sonucudur. Yükselti, yerçekli, denizden uzaklık vb. farkından kaynaklanıyorsa özel konumun sonucudur."

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi matematik konumun sonucudur?

- A) Doğu Anadolu'nun kışları en soğuk geçen bölge olması
- B) Kayseri'de kışların soğuk; İzmir'de ılık geçmesi
- C) Adana'nın Diyarbakır'dan daha fazla yağış alması
- D) Kahramanmaraş'ta Güneş'in Ankara'dan erken doğması
- E) Marmara kıyılarında ulaşımın Karadeniz kıyılarından daha kolay yapılması

5)

Yukarıdaki şekilde coğrafi koordinatları verilen noktalarla ilgili aşağıdaki bilgilerden hangisi doğrudur?

- A) A noktasında Güneş C noktasından önce doğar.
- B) C ile D noktalarının yerel saatleri aynıdır.
- C) A noktasının yerel saati E noktasının yerel saatinden 3 saat ileridir.
- D) B noktasının yerel saati D noktasının yerel saatinden 3 saat geridir.
- E) C noktasının yerel saati başlangıç meridyeni üzerindeki bir yerin yerel saatinden 1 saat 32 dakika geridir.

6) Aşağıdakilerden hangisi özel (göreceli) konumun sonuçlarından değildir?

- A) Rize'nin Artvin'den daha fazla yağış alması
- B) Mersin'in yıllık sıcaklık ortalamasının Sınop'tan yüksek olması
- C) İzmir'de nemliliğin Uşak'tan fazla olması
- D) Kayseri'nin ocak ayı sıcaklık ortalamasının Trabzon'dan düşük olması
- E) Erzurum'da kış mevsiminin Malatya'dan uzun sürmesi

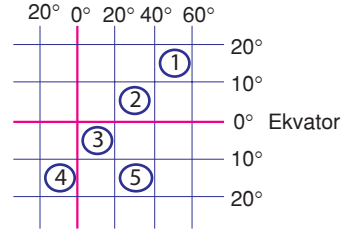
7) Ekvator'un güneyindeki bir yerin;

- I. Ekvator'a uzaklığı 4107 kilometredir.
- II. Yerel saati başlangıç meridyeni üzerindeki bir yerin yerel saatinden 416 dakika geridir.

Buna göre, bu yerin enlem ve boylamı aşağıdakilerden hangisidir?

	Enlemi	Boylamı
A)	37° Kuzey	14° Batı
B)	37° Güney	14° Batı
C)	37° Güney	104° Batı
D)	17° Güney	124° Batı
E)	37° Kuzey	104° Doğu

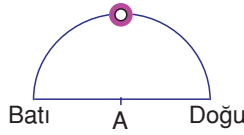
8)

Yukarıdaki şekilde matematik konumları verilen bölgelerden hangilerinin izdüşüm alanı birbirine eşit ve diğerlerinden büyüktür?

- A) 1 ve 2
- B) 2 ve 3
- C) 2 ve 4
- D) 3 ve 5
- E) 4 ve 5

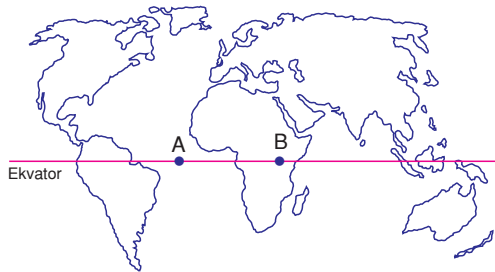
9)

Güneş Türkiye'deki bir A merkezinde şekildeki konumda iken aşağıdakilerden hangisi A merkezi için kesin bir yargı olamaz?

- A) Yerel saati 12.00'dir.
- B) Cisimlerin gölge boyu gün içindeki en kısa konumdadır.
- C) Cisimlerin gölge yönü kuzeyi gösterir.
- D) Güneş ışınları gün içindeki en az tutulma oranı ile ulaşır.
- E) Merkez Türkiye'nin iç kesimlerinde bulunur.

10)

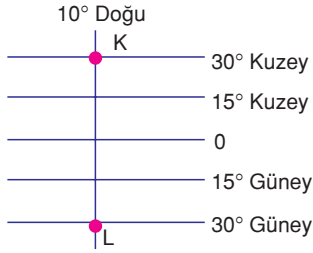

Haritadaki A ve B noktaları arasında 6.660 km uzaklık vardır.

A merkezi 30° Batı boylamında bulunduğu göre B'nin boylamı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) 36° Doğu
- B) 15° Doğu
- C) 60° Batı
- D) 60° Doğu
- E) 30° Doğu

1)

Yukarıdaki şekilde işaretlenmiş K ve L noktalarının ortak özelliği aşağıdakilerden hangisi **olamaz**?

- A) Dünya'nın eksenini etrafındaki dönüş hızı
- B) Ekvator'a uzaklıkları
- C) Üzerinde buldukları paralellerin çevre uzunlukları
- D) Yerel saatleri
- E) Aralık ayında Güneş'in doğuş ve batış saatleri

2) Bir ülkede 75° Batı boylamının yerel saati ortak saat olarak kullanılmaktadır.

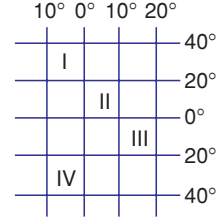
Bu ülkenin bir merkezinde gölge boyunun en kısa olduğu bir anda ülkenin ortak saati 11.00 ise bu merkez aşağıdaki boylamlardan hangisi üzerindedir?

- A) 120° Batı   B) 120° Doğu   C) 60° Batı
- D) 30° Doğu   E) 60° Doğu

3) Bir ülkenin kuzey-güney yönünde geniş olmasının, o ülkede aşağıdakilerden hangisine yol açması **beklenemez**?

- A) Yerel saat farklarının fazla olmasına
- B) Bitki örtüsünün çeşitlilik göstermesine
- C) Çeşitli toprak türlerinin görülmesine
- D) Tarımı yapılan ürünlerin çeşitli olmasına
- E) Gündüz uzunlukları arasındaki farkın fazla olmasına

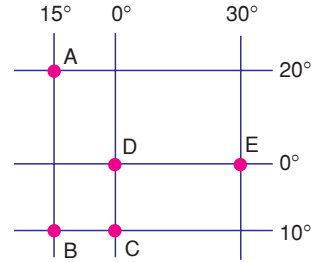
4)

Yukarıda coğrafi koordinatları belirtilen bölgelerin izdüşüm yüzölçümleri için aşağıdaki sıralamalardan hangisi **doğrudur**?

- A) I > II > III > IV
- B) I < II = III > IV
- C) III < II > I = IV
- D) I = IV < II = III
- E) IV < III < II > I

5)

Yukarıdaki şekilde konumları verilen merkezlerle ilgili aşağıdaki yargılardan hangisi **yanlıştır**?

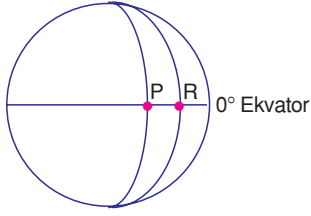
- A) 21 Mart'ta Güneş, E merkezinde A'dan 3 saat önce doğar.
- B) A ve B merkezlerinin yerel saatleri aynıdır.
- C) B'nin yerel saati başlangıç meridyenine göre 60 dakika geridir.
- D) AB uzaklığı DE uzaklığına eşittir.
- E) B ve C noktalarında Güneş 23 Eylül günü aynı anda doğar, aynı anda batar.

6) Doğu - batı yönünde geniş yer tutan ülkelerde birden fazla ortak saat kullanımı söz konusudur.

Yukarıda yapılan açıklamaya göre; aşağıdaki ülkelerin hangisinde birden fazla ortak saat kullanımı söz konusu **değildir?**

- A) ABD   B) Rusya   C) Çin
- D) Şili   E) Kanada

7)

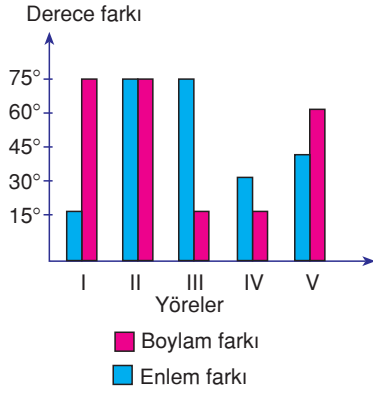

Yukarıdaki şekilde gösterilen P noktasında yerel saat 13.20 iken R'de 14.28 olmaktadır.

Buna göre P-R arasındaki uzaklık kaç kilometredir?

- A) 2.220   B) 2.867   C) 1.332
D) 1.887   E) 2.442

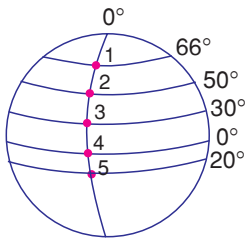
8)

Yukarıda enlem ve boylam farkları verilen yörelerin hangisinde yöre içi yerel saat farkı en fazla, Güneş ışınlarının yıl içindeki geliş açısı farkı **en azdır**?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

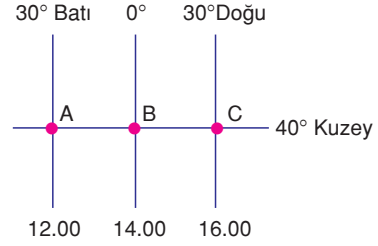
9)

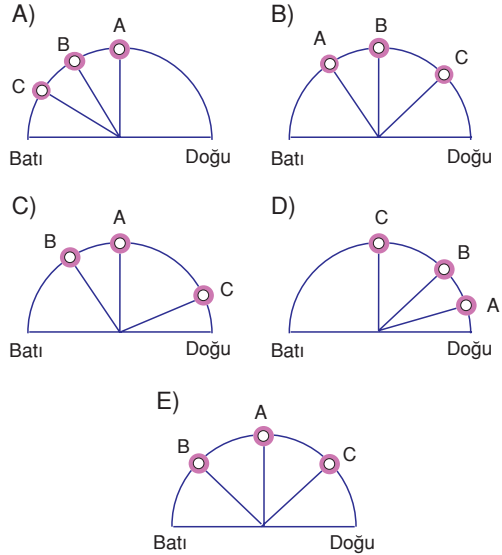
Yukarıda belirtilen merkezlerden doğuya doğru hareket eden araçlardan hangisi 10° meridyenine ulaşmak için **daha fazla** yol alır?

- A) 1   B) 2   C) 3   D) 4   E) 5

10)

Yukarıda A, B ve C merkezlerinin matematik konumları ve aynı andaki yerel saatleri verilmiştir. **Söz konusu merkezlerde, bu saatlerde Güneş'in ufuk düzlemindeki konumu aşağıdakilerden hangisi gibi olur?**

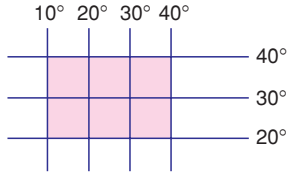

11) "10° Batı, 5° Doğu boylamları arasında bulunan bir ülkede tek ortak saat kullanılmaktadır."

21 Mart'ta Güneş bu ülkenin ortak saati ile 5° Batı boylamında 07.00'de doğmuşsa 5° Doğu boylamında bu ülkenin ortak saatiyle kaçta batar?

- A) 18.20   B) 17.00   C) 19.40
D) 21.00   E) 18.00

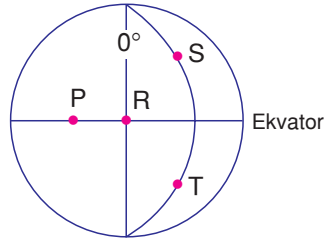
1)

Yukarıda coğrafi koordinatları verilen taralı alanla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylene-
mez?

- A) Kuzey Yarımküre'dedir.
- B) Doğusu ile batısı arasında 120 dakikalık zaman farkı vardır.
- C) Kuzeybatı ucunun coğrafi koordinatları 10° Batı, 20° Kuzeydir.
- D) Başlangıç Meridyeni'nin doğusundadır.
- E) Kuzeyi ile güneyi arasındaki kuş uçuşu uzaklık 2220 km'dir.

2)

Yukarıdaki şekilde gösterilen P, R, S ve T merkezleriyle ilgili, aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) R merkezinin yerel saati, P merkezinin yerel saatinden ileridir.
- B) S ve T merkezlerinde aynı anda farklı mevsimler yaşanır.
- C) P ve R merkezlerinde Dünya'nın dönüş hızı aynıdır.
- D) S ve T merkezlerinin yerel saatleri aynıdır.
- E) P ve R merkezlerinde Güneş aynı anda doğar, aynı anda batar.

3)

- Aynı meridyen üzerinde yer alan noktaların başlangıç meridyenine olan uzaklıklarının aynı olmaması
- 1200 km doğuya gidildiğinde oluşan yerel saat farkının 20° enleminde 60° enlemine göre daha az olması

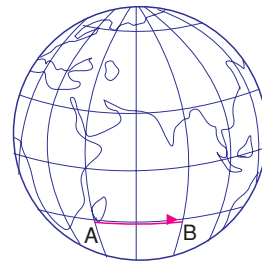
Yukarıdaki durumlar, aşağıdakilerden hangisiyle açıklanabilir?

- A) Dünya'nın güneş çevresinde dönmesiyle
- B) Meridyenler arasında 4 dakikalık yerel saat farkı olmasıyla
- C) Yer ekseninin yörünge düzlemine eğik olmasıyla
- D) Meridyenlerin kutup noktalarında birleşmesiyle
- E) Yerin eksenini etrafında batıdan doğuya doğru dönmesiyle

4) Yerel saati 11.30 olan bir kent ile aynı anda yerel saati 13.46 olan başka bir kent arasında kaç derecelik boylam farkı vardır?

- A) 26
- B) 30
- C) 34
- D) 44
- E) 46

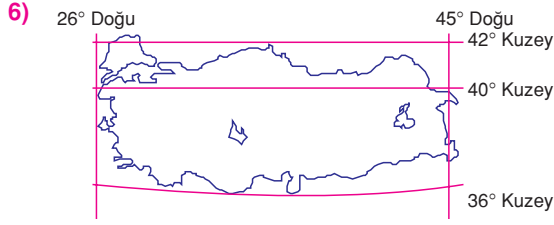
5)

Yukarıdaki harita üzerinde ok doğrultusunda A'dan B'ye gidildiğinde aşağıdakilerden hangisi kesinlikle değişir?

- A) Yerel saat
- B) Gece süresi uzunluğu
- C) Yaşanılan mevsim
- D) Dünya'nın dönüş hızı
- E) Öğle vakti güneş ışınlarının düşme açısı

Türkiye'nin coğrafi koordinatları tanımlanırken aşağıdakilerden hangisi **kullanılmaz**?

- A) 36° Kuzey B) 40° Kuzey C) 45° Doğu
D) 26° Doğu E) 42° Kuzey

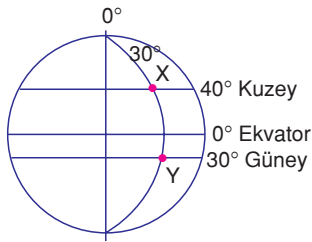
7) Aşağıda, üç ayrı merkezde 21 Mart'ta aynı anda Güneş'in ufuk düzlemindeki konumları verilmiştir.

Buna göre bu merkezlerin **en doğudan en batıya** doğru sıralanışı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) I, II, III B) I, III, II C) II, III, I
D) III, I, II E) III, II, I

8)

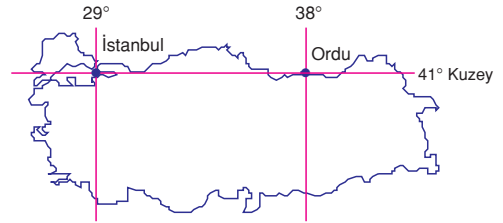
Yukarıda gösterilen X ve Y merkezlerinin yerel saatlerinin aynı olduğu, aşağıdakilerden hangisiyle savunulabilir?

- A) Yarımkürelerinin farklı olmasıyla
B) Ekvator'a uzaklıklarının aynı olmasıyla
C) Boylamlarının aynı olmasıyla
D) Başlangıç meridyenine uzaklıklarının aynı olmasıyla
E) Yaşadıkları mevsimlerin farklı olmasıyla

9) Türkiye'de tek ortak saat kullanılması Türkiye'nin aşağıdaki özelliklerinden hangisinin sonucudur?

- A) Engebeli bir ülke olmasının
B) Çeşitli iklimler görülmesinin
C) Bir yarımada olmasının
D) Kuzey Yarımküre'de yer almasının
E) Doğu-batı yönünde az yer kaplamasının

10)

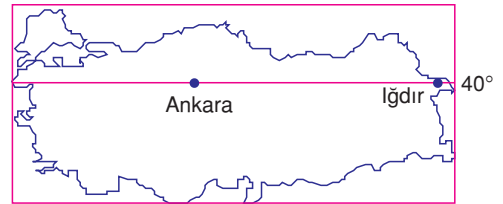

Yukarıdaki Türkiye haritasında İstanbul ve Ordu'nun coğrafi koordinatları gösterilmiştir.

Buna göre, bu iki kent aşağıdakilerin hangisi bakımından benzerlik **göstermez**?

- A) Dünya'nın eksenini etrafında dönüş hızı
B) Türkiye'nin ortak saatine göre Güneş'in doğuş saatleri
C) Ekvator'a olan kuş uçuşu uzaklıkları
D) Güneş ışınlarının öğle vakti gelme açısı
E) Aynı anda yaşanan mevsimler

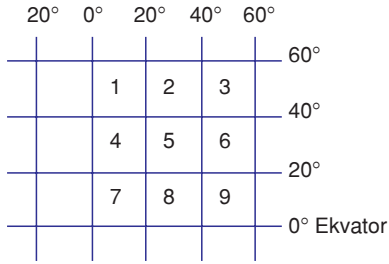
11) Aşağıdaki haritada Ankara ile Iğdır il merkezlerinin yakınından geçen paralel gösterilmiştir.

Haritadaki bilgilere göre aşağıdakilerden hangisi Ankara ve Iğdır için aynı **değildir**?

- A) Ekvator'a olan kuş uçuşu uzaklıkları
B) Öğle vakti Güneş ışınlarının geliş açısı
C) Gece ve gündüz süresi
D) Aynı anda yaşanan mevsim
E) 180° Doğu meridyenine olan uzaklıkları

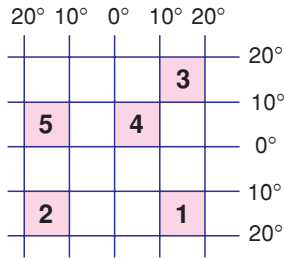
1)

Yukarıda coğrafi koordinatları verilen numaralanmış bölgelerin hangilerinde Türkiye'nin toprağı vardır?

- A) 2, 3, 4   B) 4, 5, 6   C) 1, 2, 3, 4
D) 2, 3, 5, 6   E) 5, 6, 8, 9

2)

Ekvator'un 1665 km güneyinde bulunan ve yerel saati Başlangıç Meridyeni'nin yerel saatinden 72 dakika ileri olan bir kent, yukarıdaki şekilde numaralanmış bölgelerin hangisinde yer alır?

- A) 1   B) 2   C) 3   D) 4   E) 5

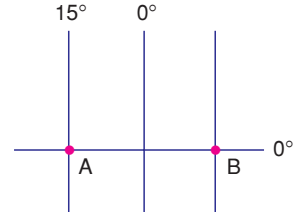
3) Bir yerin sadece enlemi biliniyorsa;

- I. kutup noktalarına kuş uçuşu uzaklığı
II. matematik iklim kuşağı
III. yıllık sıcaklık ortalaması

özelliklerinden hangileri kesin olarak bulunabilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II
D) I ve III   E) II ve III

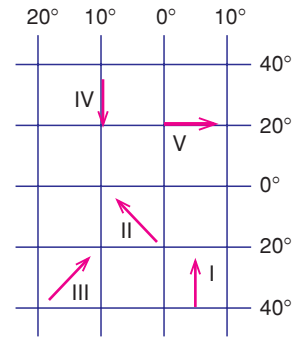
4)

A noktası ile B noktası arası uzaklık 5550 km'dir. Buna göre, A noktasında yerel saat 11.05'i gösterdiğinde B noktasında yerel saat kaçtır?

- A) 07.45   B) 09.15   C) 12.25
D) 13.20   E) 14.25

5)

Mart ayında yukarıdaki koordinat sisteminde oklarla gösterilen doğrultularda hareket edildiğinde sıcaklığın arttığı gözlenmiştir.

Buna göre, hangi doğrultudaki sıcaklık artışı güneş ışınlarının düşme açısının farklılaşmasıyla açıklanamaz?

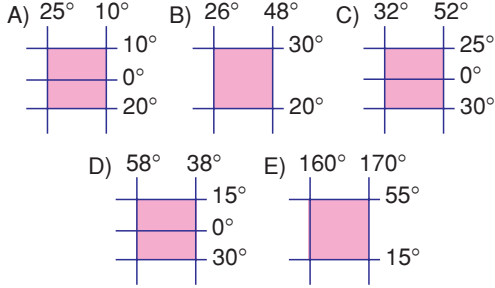
- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

6) Ekvator'un kuzeyinde ve 45° Doğu boylamı üzerinde yer alan iki farklı noktanın;

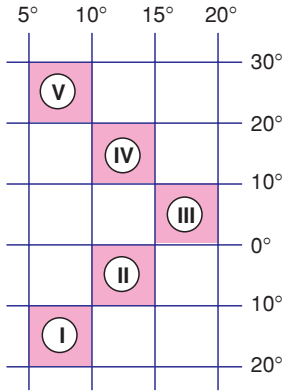
- I. 30° Doğu boylamıyla olan yerel saat farkları,
II. başlangıç meridyenine uzaklıkları,
III. Güneş'in önünden geçiş anları,
IV. Güneş'in yıl içindeki doğuş saatleri
gibi özelliklerinden hangileri her zaman benzerlik göstermez?

- A) I ve II   B) I ve III   C) II ve III
D) II ve IV   E) III ve IV

- 7) Aşağıda coğrafi koordinatları verilen bölgelerin özel konumlarının benzer olduğu düşünüldüğünde hangisinde bitki örtüsünün daha fazla çeşitlilik gösterdiği söylenebilir?

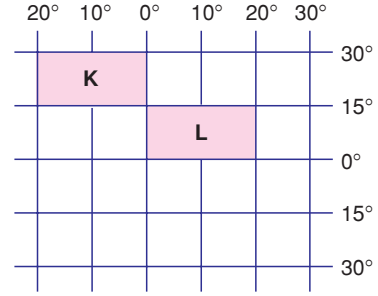
8)

Yukarıdaki şekilde gösterilen özel konumları benzer olan numaralanmış bölgelerin yüzölçümleri için aşağıda verilenlerden hangisi doğrudur?

- A) I = V B) II = III C) II < IV
D) IV > III E) V > III

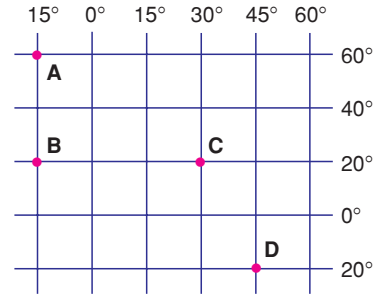
9)

Yukarıdaki şekilde taralı olarak gösterilen K ve L bölgeleri için aşağıdakilerden hangisi doğru bir yargıdır?

- A) K'nin izdüşüm alanı L'den büyüktür.
B) K'nin gündüz uzunluğu yıl boyunca L ile aynıdır.
C) K ile L'nin çizgisel dönüş hızları aynıdır.
D) K ile L'nin yıllık sıcaklık ortalamaları aynıdır.
E) K'nin doğu ucuyla L'nin batı ucunun yerel saatleri aynıdır.

10)

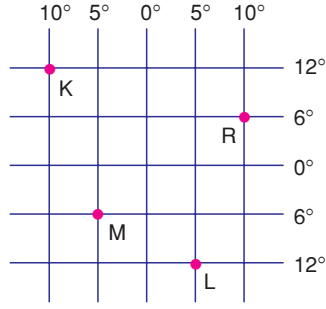
Yukarıdaki şekilde işaretli merkezlerle ilgili;

- I. B ve C'de yaşanan mevsimler aynıdır.
II. C ve D'nin çizgisel dönüş hızları aynıdır.
III. A ile C arasında 3 saatlik zaman farkı vardır.
IV. C ve D'nin yerel saatleri aynıdır.
V. B ve C'nin başlangıç meridyenine uzaklıkları aynıdır.

yargılarından hangileri doğrudur?

- A) I ve IV B) II ve IV C) III ve IV
D) III ve V E) I, II ve III

1)

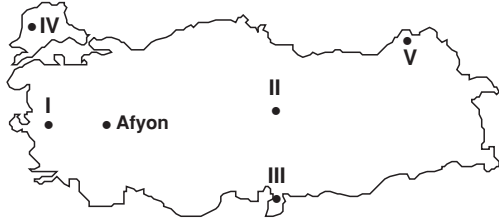

Yukarıdaki şekilde dört merkezin coğrafi koordinatları gösterilmiştir.

Buna göre, verilen merkezlerle ilgili aşağıdaki yargılardan hangisi yanlıştır?

- A) Yerel saati en ileri olan R'dir.
- B) M ve L merkezlerinin Başlangıç Meridyeni'ne olan uzaklıkları eşittir.
- C) L'nin Güney Kutup Noktası'na uzaklığı 8658 km'dir.
- D) Güneş en geç K'de doğar.
- E) R ve M merkezlerinin Ekvator'a olan uzaklıkları birbirine eşittir.

2)

Afyon'dan yola çıkan bir kişi haritada numaralanmış hangi noktaya doğru giderse hem Ekvator'a daha yakın hem de yerel saati daha ileri olan bir yere ulaşır?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

3) İstanbul'un enlemi 41° Kuzey, boylamı ise 29° Doğu'dur.

Buna göre enlemi 30° Güney, boylamı 10° Batı olan X şehri İstanbul'a göre hangi yöndedir?

- A) Güneybatıda   B) Kuzeydoğuda
C) Kuzeybatıda   D) Kuzeyde
E) Güneydoğuda

4) Türkiye 36° - 42° Kuzey paralelleri ile 26° - 45° Doğu meridyenleri arasında yer alır.

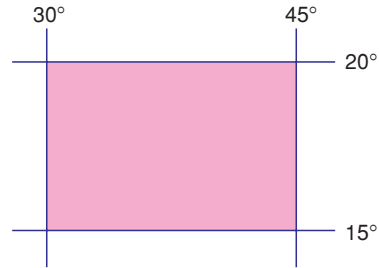
Buna göre aşağıda enlem ve boylam dereceleri verilen bölgelerin hangisi Türkiye'de yer almaz?

- A) 38° - 40° Kuzey, 27° - 30° Doğu
- B) 36° - 42° Kuzey, 30° - 45° Doğu
- C) 40° - 42° Kuzey, 35° - 40° Doğu
- D) 36° - 42° Kuzey, 46° - 50° Doğu
- E) 38° - 42° Kuzey, 26° - 45° Doğu

5) Aşağıdakilerden hangisinin oluşum nedeni matematik (mutlak) konum değildir?

- A) Kasım ayında Sinop'ta güneşin Kırşehir'den erken batmasının
- B) Yaz mevsiminde Mardin'in Ankara'dan sıcak olmasının
- C) Antalya'nın Samsun'dan her mevsim daha sıcak olmasının
- D) Yıl içinde iki defa ürün elde etmeye en elverişli kıyıların Akdeniz kıyıları olmasının
- E) İç Anadolu'nun en az yağış alan bölge olmasının

6)

Yukarıda matematik konumu taralı olarak gösterilen bölge ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisi yanlıştır?

- A) Doğusu ile batısı arasında 60 dakikalık zaman farkı vardır.
- B) Kuzey Yarımküre'de yer almaktadır.
- C) Cisimlerin öğle saatindeki gölgesi kimi zaman kuzeye kimi zaman güneye düşer.
- D) Yerel saatleri, başlangıç meridyeninin yerel saatinden geridir.
- E) En sıcak ayları temmuz ve ağustostur.

- 7) Aşağıdaki tabloda, Ekvator üzerinde bulunan dört merkezin yerel saatlerinin Başlangıç Meridyeni'nin yerel saatine göre zaman farkları gösterilmiştir.

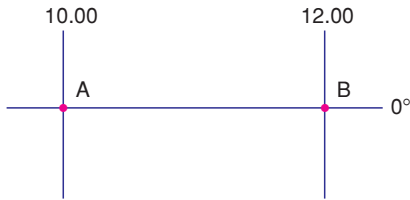
Merkezler	Başlangıç meridyenine göre zaman farkları
P	40 dakika ileri
R	30 dakika geri
S	60 dakika geri
T	50 dakika ileri

Buna göre, hangi iki merkez arasındaki kuş uçuşu uzaklık **en fazladır**?

- A) P ile S
B) P ile T
C) R ile S
D) R ile T
E) S ile T
- 8) Ekvator'a uzaklıkları farklı olan ve aynı meridyen üzerinde bulunan merkezler aşağıdakilerden hangisi bakımından **farklıdır**?

- A) Başlangıç Meridyeni'ne uzaklık
B) Yerel saat
C) Yer aldıkları saat dilimi
D) 21 Mart'ta Güneş'in doğuş ve batış saati
E) Öğle vaktinin yaşandığı an

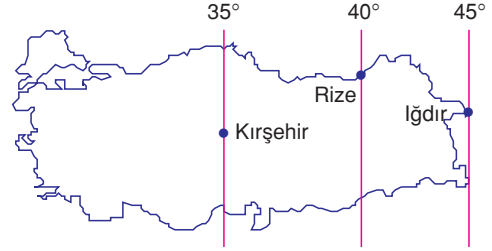
9)

Yukarıda yerel saatleri verilen Ekvator üzerindeki A ve B merkezleri için aşağıdakilerden hangisi **kesin değildir**?

- A) B merkezi A'ya göre daha doğuda yer alır.
B) Yıl boyunca güneş A'da B'den sonra batar.
C) A ve B merkezleri arası kuş uçuşu uzaklık yaklaşık 3330 km'dir.
D) İki merkez arasında 30°'lik boylam farkı vardır.
E) İki merkez de Başlangıç Meridyeni'nin doğusundadır.

- 10) Aşağıdaki Türkiye haritasında Kırşehir, Rize, Iğdır il merkezlerinin yakınından geçen meridyenler gösterilmiştir.

Yalnızca haritadaki bilgilerden yararlanılarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

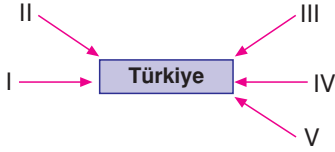
- A) Kırşehir ile Iğdır arasındaki uzaklık 1110 km'dir.
B) Rize'nin yerel saati Kırşehir'in yerel saatinden 20 dakika geridir.
C) Gerçek yüzölçüm ile izdüşüm yüzölçüm arasındaki fark Rize'de en fazladır.
D) Yıllık yağış miktarının en fazla olduğu il Rize'dir.
E) Kırşehir ve Iğdır'ın, Rize'yle olan yerel saat farkları aynıdır.

- 11) Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'nin özel konumunun sonuçlarından biri **değildir**?

- A) Sıcaklığın doğuya doğru gidildikçe azalması
B) İç kesimlerin az yağış alması
C) Gölge boyunun hiçbir zaman sıfır olmaması
D) Rize'de turuncgil yetiştirilmesi
E) Kısa mesafelerde farklı iklimlerin görülmesi

1)

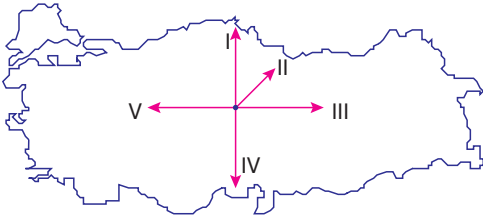

21 Haziran tarihinde başka bir ülkeden Türkiye'ye gelen bir kişi, geldiği ülkedeki gece süresinin Türkiye'dekinden daha uzun olduğunu söylüyor.

Buna göre bu kişi yukarıdaki şekilde numaralanmış yönlerin hangisinden Türkiye'ye gelmiş olabilir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2)

Türkiye'de 45° Doğu meridyeninin yerel saati ortak saat olarak kullanılır.

Buna göre, haritadaki merkezden kaç numaralı ok yönüne gidilirse, yerel saat ile ulusal saat arasında fark artar?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

3) Türkiye'de yıl içinde en uzun gecenin yaşandığı günde;

- I. Cisimlerin öğle vaktindeki gölge boyu en kısa konumundadır.
- II. Kuzeye gidildikçe gündüz süresi kısalır.
- III. Kış başlangıcıdır.

İfadelerinden hangilerinin gerçekleştiği söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II
D) I ve III E) II ve III

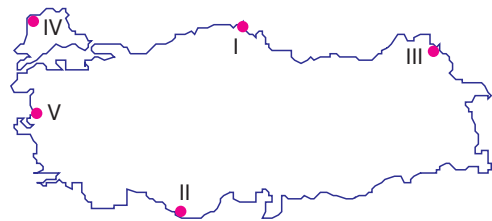
4) Ankara'da yaşayan bir kişi hangi yöne giderse çizgisel hızın azaldığını ve başlangıç meridyenine yaklaştığını gözlemler?

- A) Kuzeybatı B) Güneydoğu C) Batı
D) Kuzey E) Güneybatı

5) Türkiye $36^\circ - 42^\circ$ kuzey paralelleri arasındadır. **Buna göre, aşağıdakilerden hangisi bu durumun sonuçlarından değildir?**

- A) Trabzon'da gece-gündüz arası zaman farkının Antalya'dan fazla olması
- B) Karadeniz'de tuzluluk oranının Akdeniz'den az olması
- C) Güney'den kuzeye doğru güneş ışınlarının geliş açısının daralması
- D) Aynı anda birden fazla mevsim özelliğinin görülmesi
- E) Dağların güney yamaçların daha sıcak olması

6)

Yukarıda harita üzerindeki noktalarla ilgili olarak, aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) I'de gece-gündüz arası zaman farkı daha fazladır.
- B) II'de yıllık sıcaklık ortalaması daha fazladır.
- C) III'te yerel saat daha ileridir.
- D) IV'de yükselti daha fazladır.
- E) V'te dağlar kıyıya dik uzanmaktadır.

TÜRKİYE'NİN KONUMU

7) 21 Haziran günü için aşağıda verilen bilgilerden hangisi **yanlış** olur?

- A) Samsun'da gündüz süresi Konya'dan uzundur.
- B) Mersin'deki gece süresi 12 saatten azdır.
- C) Sinop'taki gece süresi Hatay'dan uzundur.
- D) Ülkemizde yer alan tüm noktalar güneş ışınlarını alabilecekleri en büyük açıyla alırlar.
- E) Ankara'da gündüz süresi Adana'dan daha uzundur.

8) Enlem; Dünya üzerindeki herhangi bir noktanın Ekvator'a olan uzaklığının açı cinsinden değeridir.

Buna göre aşağıdaki durumlardan hangisi enlem ile **çelişir?**

- A) Karadeniz'in buharlaşmanın Akdeniz'den az olması
- B) Kış mevsiminde Çorum'dan Samsun'a doğru sıcaklığın artması
- C) Hatay'da gece gündüz değişiminin Ankara'dan az olması
- D) Ege Denizi'ndeki deniz suyu sıcaklıklarının güney kıyılarında kuzey kıyılarından daha yüksek olması
- E) Akdeniz ve Marmara'da yaz ve kış sıcaklık ortalamalarının farklı olması

9) Bir ülkenin jeopolitik, konumu; o ülkenin dünyadaki coğrafi, siyasi, askeri, ekonomik, kültürel konumu demektir.

Bu tanıma göre, aşağıdakilerden hangisi Türkiye'nin jeopolitik önemini artıran özelliklerden biri **değildir?**

- A) Dünya petrolünün %60'ını çıkaran Ortadoğu ülkelerine komşu olması
- B) Aritmetik nüfus yoğunluğunun Doğu Anadolu'da en az olması
- C) Karadeniz ülkelerini açık denizlere ulaştıran iki boğaza sahip olması
- D) Doğu ve batı kültürlerinin kaynaşma alanı olması
- E) Avrupa, Asya ve Afrika'nın birbirine en çok yaklaştığı yerde olması

- 10) I. İklim özellikleri çeşitlilik gösterir.
- II. Mevsimler arası sıcaklık farkı belirgindir.
- III. Kış mevsimi bölgelerin tümünde yağışlı geçer.
- IV. Güneyden gelen hava kütleleri sıcaklığı artırır.
- V. En soğuk ayları ocak ve şubatır.

Yukarıda Türkiye'deki iklim koşulları ile ilgili bazı özellikler verilmiştir.

Bu özelliklerden hangilerinin ortaya çıkmasına Türkiye'nin Kuzey Yarımküre'de bulunması yol açmıştır?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız III
- C) II ve III
- D) III ve V
- E) IV ve V

11) Türkiye'nin en kuzey sınırından 42° Kuzey paraleli geçmektedir.

Bu paralel üzerinden bir meridyen boyunca 5994 km güneye doğru hareket eden yolcu uçağı hangi paralele ulaşır?

- A) 12° Güney
- B) 52 Kuzey
- C) 15° Kuzey
- D) 36° Güney
- E) 44° Güney

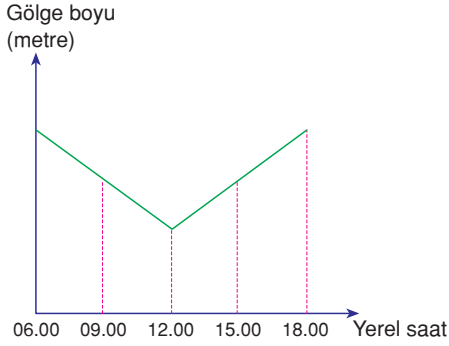
12)

40°	45°	50°	
	I	II	45°
	III	IV	40°
			35°

Yandaki enlem ve boylam dereceleri verilmiş bölgelerle ilgili aşağıdaki yargılardan hangisi **yanlıştır?**

- A) Verilen bölgelerin tümü Yengeç Dönencesi ile Kuzey Kutup Dairesi arasında yer alır.
- B) 21 Aralık'ta II. bölgenin kuzeyinde yaşanan gündüz süresi, IV. bölgenin güneyinde yaşanan gündüz süresinden uzundur.
- C) I. bölgenin izdüşüm yüzölçümü IV. bölgeninkinden küçüktür.
- D) Türkiye'nin bir bölümü I. ve III. bölgeler içinde kalır.
- E) Bölgelerde, yatay düzlemde dik duran cisimlerin öğle vakti gölge uzunluğunun yıl içinde sıfır olması olanaklı değildir.

1)

Yukarıda Muğla'da yatay düzlemde dik duran bir çubuğun 21 Mart günündeki gölge değişim grafiği verilmiştir.

Muğla'da gün içerisinde bir cismin gölge boyunun bu şekilde değişmesinin temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Dünya'nın şekli
- B) Dünya'nın eksen eğikliği
- C) Dünya'nın kutuplardan basık olması
- D) Dünya'nın günlük hareketi
- E) Dünya'nın yıllık hareketi

- 2) – Yerel saati başlangıç meridyeninin yerel saatinden 100 dakika ileridir.
– Gölge uzunlukları yıl içinde iki kez sıfır olur.

Yukarıda özellikleri verilen merkezin matematik (mutlak) konumu aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- A) 60° Batı - 30° Güney
- B) 30° Batı - 10° Kuzey
- C) 20° Doğu - 25° Kuzey
- D) 100° Doğu - Ekvator
- E) 25° Doğu - 10° Kuzey

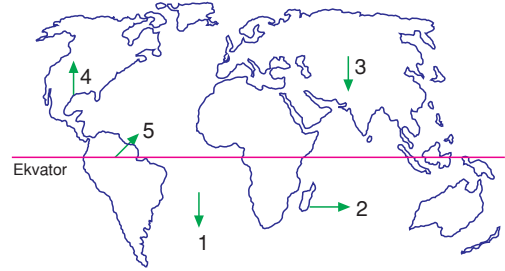
- 3) **20° Kuzey - 15° Batı koordinatlarına sahip bir merkez için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?**

- A) Güneş ışınlarını yılda bir kez dik açıyla alır.
- B) Ekvator'a olan kuşçuğu uzaklığı 2220 km'dir.
- C) Kış mevsiminde Türkiye'nin ortak saati ile 180 dakikalık yerel saat farkı vardır.
- D) Sıcak kuşakta yer alır.
- E) Çizgisel hızı Ekvator'ununkinden azdır.

- 4) **Aşağıdakilerden hangisi Dünya'nın şekline bağlı olarak ortaya çıkan sonuçlardan biri değildir?**

- A) Dünya'nın çizgisel hızının her enlemde farklı olması
- B) Denizlerin tuzluluk oranının kutuplara gidildikçe azalması
- C) Paralellerin boylarının kutuplara doğru küçülmesi
- D) Güneş ışınlarının geliş açısının her enlemde farklı olması
- E) Bir merkeze gelen Güneş ışınlarının geliş açısının yıl içinde değişmesi

5)

21 Haziran'da Dünya haritasında numaralanmış doğrultuların hangisine doğru hareket edildiğinde gece - gündüz süresinde bir değişme olması beklenmez?

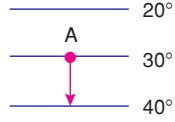
- A) 1
- B) 2
- C) 3
- D) 4
- E) 5

- 6) **Aydınlanma dairesinin kutup noktalarından geçtiği gün aşağıdakilerden hangisi gözlenmez?**

- A) Öğle vakti Ekvator üzerindeki yerlerde cisimlerin gölge boyunun sıfır olduğu
- B) Dünya'nın her yerinde gece - gündüz eşitliğinin yaşandığı
- C) Kuzey Yarımküre'de yaz mevsiminin başladığı
- D) Aynı boydaki cisimlerin gölge boyunun Ekvator'dan kutuplara doğru düzenli olarak uzadığı
- E) Güneş ışınlarının geliş açısının Ekvator'dan kutuplara doğru düzenli olarak küçüldüğü

DÜNYA'NIN ŞEKLİNİN VE HAREKETLERİNİN SONUÇLARI

- 7) 21 Aralık günü şekildeki A noktasından belirlenen yöne doğru giden bir kişi aşağıdakilerden hangisini **gözlemleyemez**?

- A) Gündüz süresinin uzadığını
B) Güneş ışınlarının tutulma oranının azaldığını
C) Güneş ışınlarının geliş açısının küçüldüğünü
D) Aynı boydaki cisimlerin öğle vakti oluşan gölge boyunun uzadığını
E) Gece - gündüz süreleri arasındaki farkın arttığını

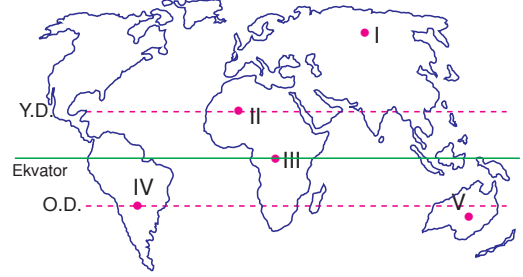
- 8) Aralarında 1°'lik fark bulunan iki meridyen arasındaki uzaklık Ekvator'dan kutuplara gidildikçe azalmasına karşın, 4 dakikalık zaman farkı değişmez. **Bu durum; aşağıdakilerden hangisiyle açıklanabilir?**

- A) Dünya yörüngesinin elips şeklinde olmasıyla
B) Meridyenlerin uzunluklarının eşit olmasıyla
C) Dünya'nın Güneş etrafında dönmesiyle
D) Meridyenlerin Ekvator'u dik açıyla kesmesiyle
E) Dünya'nın dönüş hızının kutuplara doğru azalmasıyla

- 9) Aydınlanma dairesinin kutup noktalarından geçtiği günler için aşağıdakilerden hangisi **söylenemez**?

- A) Her iki yarımkürenin bahar başlangıcıdır.
B) Dünya Güneş'e en yakın konumdadır.
C) Güneş her yerde, doğduktan 12 saat sonra batır.
D) Güneş Ekvator üzerindeki yerlerde tam doğudan doğup tam batıdan batır.
E) Güneş ışınları Ekvator'a dik açıyla düşer.

- 10) Yaz mevsimi yaşayan yarımkürenin kutbuna doğru gidildikçe gündüz süresi uzar.

Buna göre yukarıdaki Dünya haritasında numaralanmış merkezlerin hangisinde, Güney Yarımküre'de yaz mevsimi yaşanırken gündüz süresi daha uzundur?

- A) I
B) II
C) III
D) IV
E) V

- 11) Aşağıdakilerden hangisinin oluşumunun temel nedeni Dünya'nın günlük ya da yıllık hareketi **değildir**?

- A) Kıyılarda meltem rüzgârlarının oluşması
B) Gece ve gündüz sürelerinin uzayıp kısılması
C) Dünya üzerinde sıcak, ılıman ve soğuk kuşakların oluşması
D) Kuzey Yarımküre'de kış koşulları yaşanırken Güney Yarımküre'de yaz koşullarının yaşanması
E) Gece ve gündüzün birbirini izlemesi

- 1) X merkezi 23 Eylül'de öğle vaktinde güneş ışınlarını dik açıyla alır ve yerel saati Türkiye'nin ocak ayında kullandığı ortak saatten 2 saat 40 dakika geridir.

Yukarıdaki bilgilere göre, X merkezi ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine varılamaz?

- A) Kuzey Yarımküre'dedir.
B) Başlangıç meridyeninin batısındadır.
C) Güneş ışınlarının geliş açısı yıl içinde az değişir.
D) Dünya'nın bu noktadaki çizgisel hızı en fazladır.
E) Gece - gündüz süresi yıl boyunca eşittir.
- 2) X ve Y kentlerinin ikisi de Kuzey Yarımküre'de olup, Ekvator'a olan kuşuçuşu uzaklıkları aynıdır. **Buna göre, X ve Y kentleri ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisi yanlıştır?**

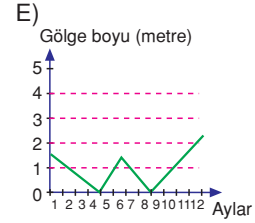
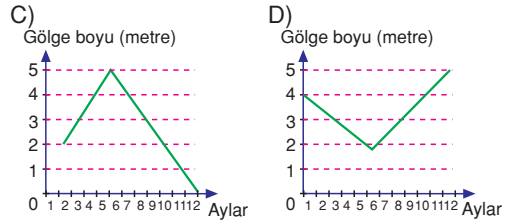
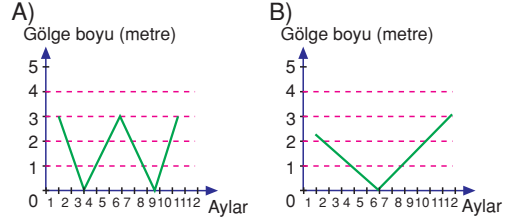
- A) Dünya'nın dönüş hızı iki kentte de aynıdır.
B) X ve Y kentlerinin gündüz süreleri yıl boyunca aynıdır.
C) X ve Y kentlerinin yerel saatleri aynıdır.
D) X ve Y kentlerinin kutup noktalarına olan kuşuçuşu uzaklıkları aynıdır.
E) İki kentte de aynı anda, aynı mevsim yaşanır.

- 3) **Aşağıdaki yargılardan hangisi yanlıştır?**

- A) Yer ekseninin yörünge düzlemine eğik olması yarımkürelerde aynı anda farklı mevsimlerin yaşanmasına yol açar.
B) Eksen eğikliği 33° olsaydı kutup daireleri 57. paralellerden geçirdi.
C) 21 Haziran günü kuzeye doğru ilerleyen bir kişi gece süresinin giderek uzadığını gözlemler.
D) Güneş ışınları dönenceler arasındaki yerlere yıl içinde iki kez dik açıyla düşer.
E) Ekinokslardaki gündüz uzunluğu yarımkürelerde birbirine benzerlik gösterir.

- 4) Dönenceler dışında yer alan bölgelerde yatay düzlemde dik duran çubukların gölge boylarının sıfır olması olanaklı değildir.

Buna göre, aşağıda gölge boylarının yıl içindeki değişim grafikleri verilen yatay düzleme dik çubuklardan hangisinin bulunduğu yörede yıl içinde dört mevsimin belirgin olarak yaşandığı söylenebilir?

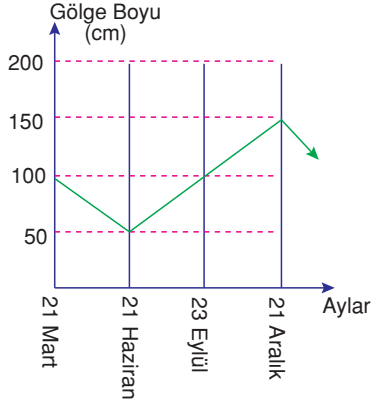

- 5) **Güneş ışınlarının Ekvator'a dik açıyla düştüğü bir günde, Güneş'in aynı anda doğduğunu gözleyen farklı konumdaki iki kişinin, konumları hakkında aşağıdaki yargılardan hangisi kesinlikle doğru olur?**

- A) Aynı yarımkürededir.
B) Aynı enlem üzerindedir.
C) Aynı boylam üzerindedir.
D) Başlangıç meridyenine uzaklıkları aynıdır.
E) Farklı yarımkürededirler.

DÜNYA'NIN ŞEKLİNİN VE HAREKETLERİNİN SONUÇLARI

6)

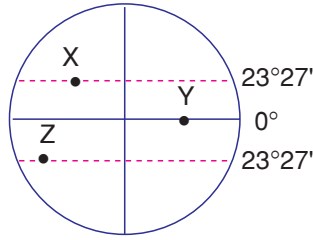

Yukarıda, yatay düzlemde dik duran bir çubuğun yıl içinde öğle vakti oluşan gölge boyu değişim grafiği verilmiştir.

Buna göre çubuğun bulunduğu yerin konumu ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisi doğrudur?

- A) Yengeç Dönencesi üzerindedir.
- B) Oğlak Dönencesi'nin güneyindedir.
- C) Dönenceler arasındadır.
- D) Oğak Dönencesi üzerindedir.
- E) Yengeç Dönencesi'nin kuzeyindedir.

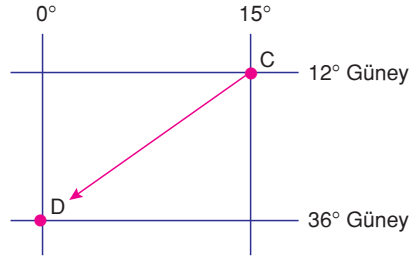
7)

Yukarıdaki şekilde gösterilen noktalarla ilgili aşağıdaki yargılardan hangisi yanlıştır?

- A) X ve Z noktaları güneş ışınlarını yılda birer kez dik açıyla alır.
- B) 21 Mart'ta öğle vakti Z noktasındaki cisimlerin gölge boyu sıfırdır.
- C) Y noktasında gece ve gündüz süresi yıl boyunca birbirine eşittir.
- D) X ve Z noktalarında Dünya'nın eksenini etrafındaki dönüş hızı yıl boyunca eşittir.
- E) 23 Eylül'de X, Y ve Z noktalarının gece ve gündüz süresi birbirine eşittir.

8)

23 Eylül'de şekildeki C noktasından D noktasına giden biri, aşağıda verilenlerin hangisinde bir değişiklik gözlemleyemez?

- A) Sıcaklıkta
- B) Yerel saatte
- C) Dünya'nın dönüş hızında
- D) Güneş ışınlarının düşme açısında
- E) Gece süresinde

9)

Enlem	Güneş ışınlarının düşme açısı
30° Kuzey	86°33'
30° Güney	36°33'

Yukarıda farklı iki merkezin enlem değerleri ve aynı gün, öğle vakti güneş ışınlarının düşme açısı verilmiştir.

Enlem dereceleri aynı olmasına rağmen bu merkezlerin güneş ışınlarını farklı açıyla almalarının nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Boylamlarının farklı olması
- B) Yer aldıkları yarımkürelerin farklı olması
- C) Ekvator'a uzaklıklarının farklı olması
- D) Yerel saatlerinin farklı olması
- E) Çizgisel dönüş hızlarının farklı olması

10) Aynı enlem üzerinde bulunan iki kent için, yıl boyunca aşağıdaki özelliklerden hangisi aynı değildir?

- A) Gece ve gündüz uzunluğu
- B) Öğle vakti güneş ışınlarının düşme açısı
- C) Öğle vakti aynı boydaki cisimlerin gölge uzunluğu
- D) Yerel saatleri
- E) Yerin eksenini çevresindeki dönüş hızı